

at stramme Baandene endnu stærkere, løsne dem lidt. Det er ikke saa ofte, at vi have gjort Tilbagekridt, og have vi en enkelt Gang gjort et, hvad jeg ikke vil modsigge, saa har det vist været mod det ærede Medlems som mod min Billie. Dengang det Lovforslag, der under 6te April 1855 udkom som Lov, var under Behandling, blev det saavel i Udvalget som her i Thinget meget omtalt, om det ikke skulde være rigtigt at give Rentefoden aldeles fri, men dette sandt ikke Bifald, hverken i Udvalget eller i Thinget, og vi bleve, som bekendt, staaende ved det, Loven af 6te April 1855 bestemmer. Jeg vil imidlertid ligefrem udtale, at jeg er fuldkommen enig i det Princip, at der slet ingen Rentefod bør være, og Marsagen til, at jeg dengang ikke kunde gaae ind paa fuldkommen at frigive Rentefoden, og heller ikke kan gjøre det endnu, er den, at vi nu engang have en Rentefod, Folk have nu engang levet sig ind i dette Forhold, og naar man skal komme bort fra saadanne gamle tvingende Forholdsregler, fra saadanne i og for sig unaturlige Baand, saa troer jeg, det maa skee med smaa Skridt. Vi gjorde et saadant i 1855, men nu at gjøre en Deel af det om igjen, det kan jeg paa ingen mulig Maade anbefale, og jeg maa som Følge deraf paa det Bestemteste tilraade, strax at forkaste det foreliggende Forslag. Naar man er enig i et Lovforslags Princip er det meget naturligt, at man, selv om man ikke er enig i dets Enkeltheder, lader det komme videre for at faae det afændret saaledes, at det bliver mere tjenligt, men naar man er aldeles mod Principet, saa finder jeg det rigtigt strax at afgjøre Sagen. Hvortil vilde det nu egentlig føre, hvis Rentefoden blev given fri. — Her foreligger vel ikke Spørgsmaalet om Rentefoden i dens Almindelighed, men jeg skal dog sige et Par Ord derom. Jeg troer ikke, det vilde have saa farlige Følger; den farligste vilde efter mit Skjøn være en almindelig Stræk i en kort Tid. Hvad State gjorde den foreløbige Lov af 29de December 1857, som nu forøvrigt er hævet? Saavidt jeg har havt Leilighed til at gjøre nogen Erfaring i denne Henseende, har jeg ikke bemærket anden skadelig Følge af den end Stræk, og den har jeg

rigtignok mærket, men da Loven først havde bestaaet en Tid, svandt Strækken bort, og inden Loven blev hævet var det værste Uvelr allerede gaaet over. Det nytter ikke, man paastaar, at med Penge er det en egen Sag, og at vi godt kunne have bindende Regler for hvad man maa tage i Leie eller i Rente af dem, uden at have saadanne Regler med Hensyn til andre Ting; thi det er ikke Tilfældet. Naar en Mand har nogle Penge og kjober sig en Eiendom derfor, saa søger han at gjøre sig denne Eiendom saa nyttig som mulig indenfor Lovgivningens almindelige Regler; der er Ingen, som forbyder Huusværterne her i Kjøbenhavn at tage saa megen Leie af deres Værelser, som de kunne faae, der er Ingen, som forbyder Landmanden at tage Saameget for sine Producter, som han kan faae; naar man udleverer en Gjenstand, der er Penge værd, er der Ingen, som forbyder at tage Saameget i Leie, som man kan faae; men hvad er saa Forfælleren? Det er, at naar en Mand siger: Nu vil jeg ikke længer være Eiendomsbesidder, nu vil jeg leve à la particulier, nu vil jeg sætte mine Penge paa Rente, saa maa han ikke tage Saameget, som han kan faae for dem; men det er for mig et unaturligt Baand paa Eiendomsretten. Med den ærede Rigsdagmand for Frederiksborg Amts 1ste Valgkreds (Thune) skal jeg med stor Fornøielse stemme for ethvert Lovforslag, som vil være Landbostanden til Gavn, men kunde vi gjøre noget Bærre for de Landeieendomsbesiddere, der skyldte store Capitaler bort, og altsaa have store Renter at betale, end at staae Rentefoden fast til f. Ex. 2 pCt.? Hvad vilde Følgen deraf blive? De fik ingen Penge at laane, deres Eiendomme bleve solgte, og den store Glæde over den lille Rente, de nu skulde svare, vilde snart forsvinde derved, at Creditor kom med en Opsigelse og sagde: Naar jeg ikke maa faae Mere end 2 pCt., saa anvender jeg mine Penge paa en anden Maade. Slige Forhold maae ordne sig selv; Prisen paa Penge, paa Eiendomme og paa enhver Ting, som er Penge værd, maa ordne sig selv, og at gribe ind deri fra Lovgivningsmagtens Side er urigtigt. Synes en Mand, at det nu ikke længere vil lønne sig at faae Byg,